

**Antoninus Diana Panormitanus, Clericus Regularis, Doctor
Celeberrimus, Coram S. D. N. Alexandro VII. Episcoporum
Examinator, & Sancti Officij Regni Siciliae Consultor,
Coordinatus, Seu Omnes ...**

Diana, Antonino

Lugduni, M. DC. LXXX.

118. Quare Episcopo consecrando imponantur manus super caput? Ex p.
12. t. 1. r. 118.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-76369](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-76369)

nem, solus regendi absolutam auctoritatem, solus perfectæ Ecclesiæ caput est Episcopus, solus tandem caput Ecclesiæ Christum perfectius exhibet: Presbyteri, nec plenitudinem omnem sacerdotij sibi vendicant, nec sine Episcopis aliquod gerendi auctoritatem, nec perfectæ Ecclesiæ capita sunt, nec Christi perfectæ, ut mox docuimus, exemplaria.] *Ita Hallier.*

6. Et tandem Barbola de *poest. Epist. p. 1. tit. 1. c. 5. num. 10.* hæc ait. [Vngitur in capite primum is, qui consecratur, ut auctoritas, & dignitas eius declaretur, cum esse scilicet caput, & principem Ecclesiæ suæ, quomodo vir uxoris suæ caput dictus est: & ut ostendatur eum esse Vicarium Christi, eiusque dignitatem, & auctoritatem gerere, qui est super omnia, & quem constituit Deus caput super omnem Ecclesiæ.]

7. Deinde in manibus vngitur primum propter officium, & ministerium eius, ut sciat dignitatem non propter otium, sed propter negotium suscipere, ut sciat ex illo se numero operatorum esse debere, qui sustinent pondus dici, & astus: deinde ut illis manibus adsit virtus Spiritus sancti, eas teneat, & dirigat, cum illis labore & operetur, ut quidquid benedixerit, benedicatur; quidquid sanctificauerit, sanctificetur. Deum vnguntur manus eius, ut operentur bonum, ad omnes quidem, sed maxime ad domesticos Fidei; ut manus suas mittat ad fortia; ut panem orisus non comedat, ut manus eius distillent mirtham, ut sit B. seruus ille, quem cum venerit Dominus, inuenit vigilantem, & operantem.]

RESOL. CXVII.

Quare Episcopo consecrando tradatur liber Evangeliorum? Ex part. 12. tract. 1. Ref. 117.

§. 1. **D**ocet, & piæ, ut semper solet responderet Socoluius ubi supra [Pastor consecratur, pascua igitur illi traduntur. Accipit Consecrator Evangeliorum librum, cumque novo Præsuli tradit: Accipe, inquit, Evangelium, & vade, prædica populo tibi commissio. Potens est enim Deus tibi augere gratiam suam. Ac si diceret: Ne putes in Paulo, & Petro, in Tito item, & Timotheo, Chrystostomo, & Augustino solo, munus, & functionem Apostolicam desuisse: ne putes cœlestem illam benedictionem, & auxilium æterni Patris iam sublatum esse; quo illi subnixi, profecti annunciauerunt Evangelium vniuerso mundo: potens est Deus etiam tibi dare gratiam suam, ac per te similia operari. Etsi enim illi plus omnibus, inquit Bernardus, laborarunt, non tamen totum elaborauerunt, & tibi adhuc locus reliquus est. Neque te illud tantopere terreat, quod sublimibus humanæ sapientiæ verbis careas, quod ferius ad sacrarum literarum lectionem accessisti, quod nunquam antea Cathedram Doctoris forte conscenderis. Aude, & fac aliquid. Potens est enim Deus tibi augere gratiam suam. Nihil agentem, impossibile est bene operari. Melius sero, quam nunquam: nam, & vndecimæ horæ operari, diurnum acceperunt denarium. Petto nihil indoctius, Paulo nil imperitius, inquit Chrystostomus. Et hoc illi profitebantur, nec eos hoc fateri pudebat. Etsi imperitus sum, inquit Paulus, sermone, nou tamen scientia. Sed tamen hic imperitus, & ille indoctus, sexcentos Philosophos superarunt; sexcentis Rhetoribus os obturarunt: suo ipsorum studio, propensaque voluntate, & Dei gratia, omnia peragentes.]

2. In qua sacri Codicis traditione, etia nobis præcipue sunt obseruanda. Primum illud, quod non ipse

sibi, is qui populo Dei præficatur, codicem sumit: hoc enim hæreticorum proprium & peculiare semper fuit: sed de sede Christi, sed ex manu diuini Hierarchæ accepit. Nam neque Moyses sibi ipsi tabulas, in quibus Lex Dei continebatur, sumpsit; sed de manu Dei, acceptas populo tradidit. Et Paulus id, quod a Domino accepit, se tradidisse docet. Et Timotheum monet idem Paulus, ut id custodiat, non quod sibi priuata auctoritate sumpsit, sed quod apud eum depositum est. Secundum verò illud videndum erit, tradidit illi Codicem, in quo omnia simul Euangelia, non vnum aliquod Euangelium, non pars aliqua Euangelij contineatur: nam hoc item hæreticorum peculiare est; ut partem quidem sacræ Scripturæ usurpent, partem autem, vel negligant, vel tanquam Apocrypham, & profanam penitus reiciant. Huic autem nostro totum simul traditur Evangelium; ut ita eius vnam partem tueatur, ita interpretetur, ne reliquarum sententiam, & veritatem peruertat: ita vni parti ad hæreticorum reliquarum conseruet sanctitatem. Tertium demum illud hoc loco notandum, quod Ecclesiæ, quæ Pastori tradit Evangelium, eandem mentem, interpretationem eius Euangelij eum docet ne ipse nos scilicet querat, ne sua signenta pro Catholica doctrina obtundat; ut Spiritus sancti, non humani sensus, sequatur doctrinam; Prophetia enim, atque vniuersa Scriptura, inquit sanctus Petrus, priuata interpretationis non est. Ut enim illud Euangelium adfert, quod omnium temporum, atque locorum est; ut eam interpretationem eius Euangelij sequi debet, si veritas, & Catholicus Doctor esse, & haberi vult, quæ omnium ætatum, & temporum, omnium item gentium, & nationum, iudicio & auctoritate sit comprobata. Hæcque illa est vera inter Doctorem Catholicum, & hæreticum magistrum differentia; quod veræ sacræ Scripturæ testimonium nititur, veræque Evangelium laudat, uterque pro hoc vitam, sanguinemque, si ita opus sit, se profundere paratum esse dicit: hic tamen hoc Euangelium, cuiusque ministerium, priuata sibi sumit auctoritate; ille à potestate à Deo ordinata accepit: hic partem aliquam tueatur; ille totum simul corpus defendit: hic suos proprios, ille Ecclesiasticos astruit sensus. Et ideo Catholici magistri doctrinam, ad Deum reuelantem, & Spiritum sanctum interpretantem, enarrantemque, ac suggerentem referunt. Hæreticus diuina quidem verba adfert, sed suum sensum verbis diuinis astruit: & verbo quidem Dei, summa, & prima fides habenda est; sed illi tamen, quod procedit de ore Dei, & quod os Domini loquutum est.] *Hæc omnia Socoluius.*

RESOL. CXVIII.

Quare Episcopo consecrando imponantur manus super caput? Ex p. 12. tract. 1. Ref. 118.

§. 1. **T**ractat de significationibus impositionis manuum Hallier. de *Sacr. Eleth. c. 9. ad. 1. §. 3. n. 6.* sic asserens: [Duplex ergo, tum ex Dionysio, tum ex eius Paraphraste manus impositionis in ordinatione significatio: prior est, iuxta quam diuinum auxilium ea manus impositione significari dicitur. Cuius significationis duplex est ratio. prima quia cum manus sit operationis principium, & instrumentum cætera applicans instrumenta, ut alibi docuimus, recte concursus Dei, cooperationis, vocationis, & inspirationis symbolum esse potest: quæ explicatio Scripturæ sacræ valde conformis est, in qua nempe protegentium, fauentium, & consulentium manus in eis, vel super eos esse dicuntur, quibus consilium, fa-

notem, vel adjumentum quodlibet impendant: sic enim de lux ille dicitur Deus populum suum in manu Moysis, & Aaron: sic de Davide dicitur, quod manus Domini cum illi fuerit, eumque confortaverit, & deduxerit: sic & Thecuite petiit Rex David manus Ioab esset cum ipsa, id est an à Ioab de negotio, quod ipsa proposuerat; instructa, præmonita, & ad illud inducitur fuisse: sic facta dicitur manus Domini super Ezechielem Prophetam: sic denique (ut innumera prope alia omitamus) Sacerdotes, & Levitæ Deum laudasse dicuntur per manum David. Altera ratio est, quia cum ad periculum capitis avertendum manus statim accurrat: cum imminente ense, securum, vel baculum incidentem lapide, aliamve calamitatem imposita manus à capite propulset, imò & à solis ardore caput defendat, ipsum tegendo, & velando: convenientissimè manus præsens subsidium, & regmen (quod utrumque verbum, quo Dionysius ait *ἡ δὲ ἀλλοτρίη ἐστὶν ἡ ἐκείνου*, significat) seu velamen representat, ad quam proinde significationem alludens Tertullianus de manus impositione in alio Sacramento usurpata hæc ait: *Caro manus impositione adumbratur, ut & anima spiritu illuminetur.*

Secunda significatio manus impositionis, seu potius institutio, quam ex hoc ritu Ordinandorum, singuli percipere debent, secundum Dionysium hæc est, ut doceantur omnes ita sacris ministeriis incumbere, quasi sub Deo, & divinas capiti suo impositas manus semper habeant, ac si nimirum Deo movente, dirigente, & manibus veluti eos deducente, divina omnia munia aggrediantur, prosequantur, perficiant. Felices illi, qui manus Domini super se habent præmittentes virtutum suarum corollæ, que textæ, & capiti ipsorum innocuo imponentes. Infelices autem isti, super quos manus Domini aggravatur, quorum capitibus vindicæ scelerum manus divinæ incumbunt: unum tamen è duobus necessum est, ut vel super capita nostra benignas Dei manus, & liberales experiamur, vel puniuntur sentiamus, prout nempe, vel nos ab eadem divina manu deduci passi fuerimus, vel eandem reprobetimus: si super nos expensæ illæ fuerint, plurima quotidie ab iis in nos beneficia derivabuntur: si restrictæ extiterint, non solum illiberales in nos future sint, sed & armatam in nos divinam vindictam minabuntur. Ita Haller. *Et individualiter de nostro casu se esse Durand. in Rationale D. Offic. lib. 3. c. 11. n. 10.* Manus vero impositio sumptu exordium ab Isaac, qui dum Jacob benedixit, imposuit sibi manum Gen. 27. & Moyses Iosue, cum eum populo præfecit. Num. 27. & Dominus Apostolis, cum eos Principes mundi constituit, sed & ipsi Apostoli per manus impositionem Spiritum S. dederunt. Act. 19. & c. 9. sic etiam ait. Ideo sic manus impositio super ordinandos: quia per manus opera, per digitos Spiritus S. dona: per caput vero mentem intelligimus, Rectè ergo manus imponitur: quia donis Spiritus sancti in mente inchoat ad opera Christi mittuntur.]

RESOL. CXIX.

Quæ Episcopo consecrando traditur Baculus, & Annulus? Ex p. 12. tit. 2. Res. 119.

Signat pulchras rationes Socolovius. *Confecto*, ait, [Sacramento, atque matrimonio, confert se divinis Hierarchia ad spirituales economiam, sanctæque prolis gubernationem. Atque igitur primum, & instruit novis præsidii novum sponsum: dat regendæ, & gubernandæ familiæ instru-

menta, ac gubernacula. Et cum omne regimen, omnisque administratio, autoritate, & amore continetur: Oderunt epim peccare mali formidine poenæ: Oderunt peccare boni, virtutis amore: tradit in primis in manus novi Antifitici consecratum baculum, autoritatis scilicet, & disciplinæ insigne; ut sit in coëccendis vitis piè severus, iudicium sine ira tenens, lenis in fovendis virtutibus, audientium animos demulcens in tranquillitate severitatis censuram non deferens; ut revocet errantes, regat justos, punget, & stimulet ignavos & inertes, repellat nocentes, ac juxta Ezechielem, attrahat vagum, sustentet languidum, stimulet pigrum, portet in humeris suis, exemplo Principis pastorum, agrum & debilem. Ut increduli, inquit Bernardus, convertantur ad fidem, conversi non avertantur, aversi revertantur, perversi ordinentur ad rectitudinem, subversi ad veritatem revocentur, subversores convincantur; ut vel emendantur ipsi, si fieri potest; vel si non, perdamus auctoritatem, facultatemque alios subvertendi. Verum cum hæc nuptiæ hocque regimen, non tam timoris, quam amoris sit; non tam severitatis, quam charitatis: Nam & Christus Dominus dilexit Ecclesiam, & tradidit semetipsum pro ea, ut illam sanctificaret, mundans eam lavacro aquæ, in verbo vitæ, ut exhiberet ipse sibi gloriosam Ecclesiam, non habentem maculam, aut rugam, aut aliquid huiusmodi, sed ut sit sancta, & immaculata. Et eum quem Vicarium loco sui relicturus erat, priusquam illi despondisset, ter interrogavit, num se diligeret, & propter se sponsam suam. Quod cum ille summa asseveratione ter professus fuisset, tum demum illud audivit: *Pasce oves meas, pasce agnos meos.* Sanè qui dicit, *Amice ascende superius*, ait Bernardus, amicum fore fidit, si minus inveniat non expedit quidem. Qui elevavit, & deicere potest, Sacra querela, quoniam elevans allisit. Ideo ejus amoris, & charitatis symbolum, facit Consecrator novo sponso, consecratum annulum confert, monens eum, ut accipiat annulum, fidei scilicet, & amoris signaculum, quatenus sponsam Dei, sanctam videlicet Ecclesiam, intemerata fide, illibatam custodiat. Ita ille, quem postea transcribit Barbosa de potest. *Episc. p. 1. tit. 2. c. 5. m. 13. & 15.* Vide etiam Lotherium de Benefic. tom. 1. lib. 1. q. 9. num. 97.

2. Sed hunc Ritum magis late tractat Dominus Haller. de Sacram. delect. p. 2. cap. 8. art. 4. §. 1. tit. 1001. & quia ab eo observata latis sunt curiosa, & erudita, hic in gratiam Lectorum per extensum apponam, sic itaque asserit.

3. Alia verò apud Latinos consecrato Antifititi tradi solent, annulus scilicet, & baculus pastoralis: ex veteri nempe ordine Romano, Sacramentali Gregorii, & Pontificali Romano, necnon Authoribus infra citandis. Tradebatur Pontifici annulus in Ordinatione, sicut in renuntiatione ab eodem reddebatur, teste Carnotensi Episcopo Ivone; Benedictio autè annuli, qui Pontifici traditur, iis verbis præscribitur in veteri Ordine Romano, [Creator humani generis, dator gratiæ spiritualis, largitor æternæ salutis, tu Domine emitte tuâ benedictione super hunc annulū, ut quicumque hoc Sacrosancto fidei signo insignitus incedet, in virtute cælestis defensionis ad æternam vitæ sibi proficiat. [Verborum quoque proferendorum, dum traditur idè annulus, variæ formulæ proferuntur: prima, cujus solius meminit Sacramentale Gregorii, amplissima hæc est:] Accipe annulum discretionis, & honoris, fidei signū, ut quæ signanda sunt signes, quæ aperienda prodas, quæ liganda sunt liges, quæ solvenda sunt solvas: atque credentibus per fidem baptismatis, lapsis autem, sed penitētibus, per ministerium reconciliationis, januas regni cælestis aperias; cunctis verò de thesauro Dominico nova, & vetera proferas